

Lezing Erwin Kasper d.d. 17 oktober 2023

Locatie: kelder van de Geologische Vereniging het kristal,

Op 17 oktober gaf Erwin Kasper een lezing in de kelder. Over het zoeken naar mineralen door professionele Strahlers. Een Strahler is een mineralenzoeker, gespecialiseerd in bergkristal. ER wordt gezocht in zogenaamde “Rekspleten”.

Het bleek een leuke lezing, waardoor ik een beeld heb gekregen hoe het zoeken naar mineralen in Zwitserland, Oostenrijk en de Franse Alpen in zijn werk gaat.

Wie is Erwin Kaspers?

Al sinds zijn jonge jaren verzamelt Erwin Kaspers mineralen en fossielen en is hij actief in het zoeken naar overblijfselen uit het prehistorisch verleden. Hij heeft zich via studie kennis over geologie en paleontologie eigen gemaakt. Regelmatig is hij op pad in binnen- en buitenland om te zoeken naar bijzondere mineralen en fossielen. Daarnaast houdt hij lezingen voor verenigingen in het hele land.

De lezing van Erwin gaat specifiek over het winnen van mineralen in de rekspleten in de Alpengebied in Europa. Erwin laat adembenemende foto's zien, die Strahlers zelf of van elkaar hebben gemaakt, als ze ergens iets heel groots vinden en hoe ze aan hun touwen bungelen aan rotswanden. Helaas heeft niemand van de aanwezigen een foto van de presentatie gemaakt. Daarop zag je af en toe zeer trotse Strahlers met enorme grote kristallen. Erik is bekend onder de Strahlers en wordt voldoende vertrouwd, zodat hij wel eens mee mag op zoektochten naar mineralen. Want vindplaatsen worden zorgvuldig geheim gehouden.

De vorming van de Alpen worden door Erwin eerst even in de geologische tijd geplaatst.

Wat is een rekspleet?

Kluft is het Duitse woord voor rekspleet. Rekspleten vind je in landen als Oostenrijk, Zwitserland en de Franse Alpen. Een rekspleet is een spleet die ontstaat tijdens gebergtevorming over perioden van miljoenen jaren. Waarbij er sprake is van trek en krimp. Er kunnen zich mineralen vormen in deze spleten. Chemische processen spelen een rol spelen bij de vorming van mineralen in deze holten/spleten in het gebergte. Er ontstaat een holte in het gesteente dat door toenemende tektonische spanning openscheurt. In het landschap zie je dan een duidelijke kwartsband. In de rekspleten komen ongeveer 90 soorten mineralen voor. Bij toenemende vervorming van lagen maken rekspleten een steeds grote hoek t.o.v. het laagvlak. Veelal zijn holten gevuld met bevroren water en modder. Die moeten Strahlers eerst verwijderen, voordat de mineralen gewonnen kunnen worden.

Omdat de gletsjers smelten komen er nieuwe rekspleten in de bergwanden tevoorschijn. Dit zijn nieuwe vindplaatsen, waar niet eerder is gezocht en mineralen zijn gevonden. Voor Strahlers zijn dit de fantastische locaties om te zoeken. Het zoeken gebeurt op schuine hellingen. Het is normaal om deze zo nodig te onderzoeken met bergklimmateriaal. Soms overnacht men ook op de vindplaatsen. Het zoeken is niet zonder gevaar. Er komen wel eens zoekers bij om. Soms stort een rekspleet in of komt een rotsblok los. Soms brengt men stutten aan bij de holten. Er zijn dodelijke ongevallen bekend.

Het zoeken in de Franse Alpen is het gevaarlijkste, omdat de helling waar gezocht wordt naar rekspleten veel steiler zijn dan in Oostenrijk en Zwitserland. De gevonden mineralen in deze landen zijn kostbaar. Op de foto's zag je dat de Strahlers soms enorme mineralen vinden van museale kwaliteit.

Hoe gaat de winning eraan toe?

Strahlers komen vaak uit families uit de regio, die dit werk al jaren doen. Zij betalen behoorlijke bedragen om te mogen zoeken. Vinden ze eenmaal een goede locatie dan wordt deze duidelijk gemarkeerd met hun eigen merkteken en het jaartal. Dat betekent dan ook, dat een ander er vanaf blijft! De vindplaatsen houden ze zo veel mogelijk geheim voor de buitenwereld. Op de locaties waar de Strahlers zoeken, is het voor toeristen nadrukkelijk verboden om te zoeken. Dat wordt vaak ook op borden vermeld. Als je zulke borden ziet dan weet je dat daar als amateur niks mag meenemen. Ook een Strahler kan pech hebben. Na langdurig in de rekspleet gewerkt te hebben, kan blijken dat er zich toch geen mineralen in de rekspleet hebben gevormd.

Zoals op de foto te zien had hij mineralen meegenomen om te bekijken. Erik geeft een "Gwindel" aan de club voor onze clubvitrine. Een Gwindel is de Duitse naam voor gedraaid kwarts. Elke Gwindel is een kwarts. Het exemplaar op de foto hieronder is het geschonken exemplaar, een Gwindel alias fadenkwarts uit Pakistan.

Nog enkele voorbeelden die Erwin had meegebracht zie je op de foto's hieronder.

Na afloop bedankt Alida, Erwin Kaspers met een envelopje en een heerlijke 'grunneger kouk'. Overigens wel irritant die snoeren.....

Er zijn veel namen genoemd hoe het allemaal heet wat je daar kunt vinden. Die heb ik niet onthouden (helaas). Wat ik wel heb onthouden dat een bezoek aan het Natuurhistorisch Museum in Bern in Zwitserland, een bezoek meer dan waard is.

Voor de geïnteresseerde is hier een link naar een artikel over rekspeten dat in een GEA tijdschrift uit 1975 is gepubliceerd: <https://natuurtijdschriften.nl/pub/414361/GEA1975008003001.pdf>

Ellen Vos